

Synod Information

1 2023.

Synoden 40 år:
en röst i öknen.

* Betraktelse: Såsom Kristi tjänare (KE).	2
* Hälsning från ordföranden: Hägringar här och där? (JN)	3
* Ur inledningen till bidrag 75 i Synodens Tankesmedja	4
* Internationellt: Oberoende granskaren II (JN).	4
* Lokalt nedslag: Två anglikanska församlingar (GL).	7
* Lär känna engelska församlingar <u>och danska menigheter!</u>	10
* Martin Luthers kamp mot ovisshetens monster.	10
* Var hittar jag vettig gudstjänst och präst och bibelstudier?	10

– Stöd Synodens arbete – vision och opposition!

* Förbön och gåva: plusgiro 78 05 51-8.

* Medlemsavgiften 2023 200:- (girot ovan).

Ny medlem?! Medlemskapet visar ditt intresse men också din medverkande till att Synoden som frihetstecken syns. Maila info@synoden.se eller ring ordföranden direkt, se sid 10!

(Obs - Jönköpingsdekanatets medlemmar har eget giro!)

Välkommen till Stilla dygn 24 mars och Synodstämma lördag em 25 mars 1983–2023!

Det Stilla dygnet inleds fredag 24/3 kl 13 (lunch). Bibelsamtal kl 16 med kaplan Kurt Enström. Lördag morgonmessa kl 8.30.

Årsmötet kl 15.15. Handlingar till medlemmar 2022/23.

Kl 14. Föredrag av Biskop em Rod(erick) Thomas, Engelska kyrkan: ”Inga enkönade vigslar i Engelska kyrkans kyrkomöte 2023?”

Biskop Rod medverkar också vid extra seminarium lördag förmiddag om Engelska kyrkans Resurskyrkoprojekt. Det är ett missionsprojekt för att ge nya incitament till kyrkor som mist sin gudstjänstfirande församling.

Info om extra seminariedag 24/3, se www.synoden.se

I det fall man överväger donationsgåvor och vill få klarhet i lämpliga specificeringar är man välkommen att höra av sig till arbetsutskottet /Synodrådet, ev. Synodstämman.

Årets ekonomi omfattar f.n. ca 50.000.

Synod Info per post med inbetalningskort till alla intresserade utan specifik kostnad men gärna en gåva! Maila info@synoden.se
Adressetiketten visar senaste året för medlemskap A eller gåva B.

Betraktelse: Såsom Kristi tjänare.

”Såsom Kristi tjänare och såsom förvaltare av Guds hemligheter, så må man anse oss. Vad man nu därutöver söker hos en förvaltare är, att en sådan må befinnas vara trogen”. 1 Kor. 4:1-2 (1917). Dessa ord skrev min mor på försättsbladet i den bibel mina föräldrar gav mig vid min prästvigning den 17 december 1972. Det har alltså gått 50 år sedan jag prästvigdes. Jag firade jubileet med glädje och i tacksamhet. Det gav mig också anledning till att reflektera över hur jag förvaltat Guds Ord under dessa 50 år.

Första delen av förvaltandet är läsningen av Guds Ord. Jag började med 1917 års bibel. Sedan blev det Bibel 2000 och på senare år har jag mest brukat Svenska Folkbibeln 2015. Andra delen av förvaltandet är förkunnelsen. Det har blivit många predikningar under de 50 åren. Vid söndagarnas gudstjänster, vid dop, vigslar och begravningar. Och i betraktelser vid symöten och i andakter i olika kyrkliga sammanhang. Och i bibelstudiegrupper.

Jag har ställt mig frågan: Vilken verkan har alla dessa predikningar haft? Nästan alltid är ju denna verkan i människors hjärtan fördold för mig som förkunnare. Jag vet, att av mig själv har jag ingen som helst förmåga att omvända någon. Men jag vet också att Gud verkar med sin Ande genom Ordet. Guds Ord verkar alltid det som Gud avsett. Som regnet som vattnar jorden och gör den fruktbarande. ”Jag skäms inte för evangeliet. Det är en Guds kraft till frälsning för var och en som tror... Rom.1:16 (SFB).

I detta finns en befrielse för mig som Verbi Divini Minister. Jag behöver inte veta svaret på frågan jag ställde ovan. Kanske får jag veta det i himlen. (En gång fick jag dock en bekräftelse som gjorde mig mycket glad). Befrielsen ligger i att lita på att det är Guds Ord som verkar. Inte min eventuella retoriska skicklighet. Än mindre manipulativa psykologiska knep. Sådana är mig fjärran. Bort det! Som Paulus kunde ha uttryckt det. Förtröstan på Ordets verkan leder till slutsatsen: när jag förkunnar, ska jag hålla mig till Guds Ord, hålla mig nära Ordet.

När jag reflekterar över mina 50 år som präst, slår det mig: Hur kommer det sig att jag frimodigt förkunnar Guds Ord i kyrkan, men när jag talar med mina grannar är jag snarare försagd? En fråga för rannsakan. För platsen, där jag får vara Guds Ords tjänare och förvaltare, är ju inte bara kyrkorummet utan överallt. Alltid. Amen.

Kurt Enström. Kontaktperson i Östra Östergötland.

Stellan Bengtsson har gett ut en Evangeliepostilla i tre band över kyrkoårets samtliga texter, med frakt 750 kronor. Recenserad i Kyrka och Folk nr 11 2022. Predikningarna kan användas i den egna andakten eller tillsammans i hemgrupp söndagar då det är svårt att finna en gudstjänstgemenskap på annat sätt. Intresserade kontakter honom direkt på e-adressen: stellanbengtsson@outlook.com eller telefon 070 648 52 08. Tack!

Svenska och Engelska kyrkliga hägringar?

Hälsning från ordföranden.

Kära vänner, 2023 skriver Svenska kyrkans Fria Synod 40 år, formerad 1983 av åtminstone tolv dekanat, det var en poäng. Kunskapen om vad som kännetecknar en levande kyrka är förmodligen bättre idag tack vare Synodens arbete men livsrummet i Svenska kyrkan är i princip satt inom parentes. Kontrasten till det engelska kyrkolivet tycks total, en nära nog ofattbar skillnad. Där har samvetsklausul implementerats, för alla parter. Hos oss jagas tanken om samvete ännu som något hotfullt. Svenska kyrkans sekularisering fortsätter ohejdat såväl formellt i lagstiftningen som i utbildningen, f.f.a. av teologerna. Kommer våra bröder och systrar i Engelska kyrkan att omintetgöras av trycket där? Som kritisk fråga kan man fråga sig om Missionsprovinsens formerande på sikt ändå är mer hållbar, om den också utvecklas som svenskkyrklig gemenskap.

Vi gläder oss över att till vårt årsmöte få inbjuda en av dem som var med och påverkade det engelska biskopsmötets fem vägledande principer 2014, en av de evangelikala biskoparna (skulle kunna motsvara en Oas-biskop hos oss). Men stämmans fokus är lika mycket mission som kyrkopolitik, se inbjudan i detta mittuppslag.

Rapporten Kyrka, Ämbete, Enhet (1993), om ämbetssyner i Svenska kyrkan, var samtidigt en av Synodens höjdpunkter och en ödesdiger timme därför att den omgående omintetgjordes i det offentliga rummet. I rapporten hade man kunnat konstatera att det finns (åtminstone) två hedervärda ståndpunkter vad gäller män och kvinnor som präster.

Den samvetsklausul som det Engelska biskopsmötet tillkännagav 2014, däremot, som alla vigningskandidater ska erkänna, gör inte ens en ansats till att definiera specifika ståndpunkter utan avser etablera ett livsrum där det uttryckligen sägs att flera olika teologiska ingångar ska rymmas. Den tanken var kanske lika mycket ett genidrag som en kyrkohistorisk ofrånkomlig realitet. Synoden kunde dock - med delar av rikskyrkan - samla sig så sent som 1993 och tillsammans slipa på definitionerna, till sin egen olycka?

Ändå tycks inte Engelska kyrkan ens få ett förslag till vigselordning för enkönade par 2023. Är det också en hägring likt vårt senaste kyrkomötes beslut att rösta ner tanken om vigseltvång? När därefter tre rikskyrkliga biskopar förklarar att de inte viger präster som inte viger enkönade par får istället Blackburns stift en anglo-katolsk stiftsbiskop. Nu blir det hans uppgift att också sörja för de kyrkoråd som inte kan känna igen hans omsorg som en biskops.

I utkastet till Synodens fyrtioåriga översikt (Sy Info 3/22) var rubriken en fråga: är Synoden idag en besannad profetia? Frågetecknet var motiverat, kyrkomötets behandling av frågan om tvång för (blivande) präster vad gäller att viga enkönade par ifrågasattes. Men utöver biskopsmötets uttalande 1993, där biskoparna ville markera att ingen fick ifrågasätta deras beslut, försäkrade Antje Jackelen och Susanne Rappman att biskopsmötets mål vart klart: ordningen ska förr eller senare implementeras med villiga hjärtan.

Det var tidskriften *Syre* som strax innan jul ville publicera hur biskopskollegiet var för sig svarar på frågan. Tre biskopar tycks försäkra att det inte är aktuellt med att prästviga kandidater som tvekar. Det handlade lika mycket om faktum som statement: sådana prästkandidater skulle man ö.h.t. inte ha mött. Men vilken kandidat vinner något på att ta upp det? Vad EFS centralt har sagt om äktenskapet för man och kvinna är känt offentligt. Det finns EFS-föreningar i alla de tre aktuella biskoparnas stift. I Västerås finns dessutom både retreatcentret Berget i Rättvik och Östanbäcks kloster. Båda platserna behöver präster som leder mässa enligt Svenska kyrkans ordning. Ingen av platser vill erkänna den teologi som påstår att man måste viga enkönat för att göra rätt.

Just i ljuset av dessa tre biskopars svar och kyrkoordningens ram blir frågan om en preses eller presesråd extra aktuell och relevant. Det handlar om dem som frågar efter stiftsbiskops omsorg men möts av döva öron. Döva biskopar är inget nytt men då Svenska kyrkan definierar ut Missionsprovinsen behöver kallelsen höras klart i Svenska kyrkan, både för förtvinande församlingars skull men också för tänkta ämbetskandidaters skull. Synodrådet föreslår stämman ytterligare ett års provotid för de tre inkomna intresseanmälningarna för Preses/råd. Vi har under året blivit klara över hur parallell saken är med norrbottniska Fridsförbunds fråga till biskopar och ärkebiskop 2019. De fick också ett nonsens svar.

Vi gläder oss över att få bjuda in biskop Rod till vårt årsmöte. Mötesformen är enkel men mycket innehållsrik. Välkommen! Med önskan om en välsignad fasta och påsk! Mvh Jonas Nilsson, ordf.

Från <https://synoden.se/tankesmedja/> 78 bidrag:

Nr 78. Man & kvinna i Kristus IV – att tolka och relatera (IV)

Nr 77. Framtoning

Nr 76. Man & kvinna i Kristus III – sanning, samvete och kunskap

Ur inledningen till bidrag 75: Man & kvinna i Kristus II – biologi och identitet (IV).

”Frågan om unisex är inte ny i kyrkan. Kanske har frånvaron av klosterkultur i Sverige gjort att tvåsamheten alternativt ensamheten blivit till exklusiva alternativ. Biologi och identitetsfrågorna har tryckts undan. Men det blir rikare med värdesatta gemenskaper också utöver äktenskap, kommuniteter av olika slag. Spåren syns redan i Nya Testamentet.

Nya Testamentet är förvånansvärt realistiskt och komplicerande när vi läser Jesu ord om äktenskapet hos Matteus: “Jag säger er: Den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än sexuell synd och gifter sig med en annan, han begår äktenskapsbrott.” Hans lärjungar sade till honom: "Om det är så i relationen mellan mannen och hustrun, då är det bättre att inte gifta sig." Han svarade dem: "Alla kan inte ta emot det här ordet, utan bara de som har fått den gåvan. Det finns de som

inte kan gifta sig för att de är födda sådana, och de som inte kan det för att människor har gjort dem sådana. Och det finns andra som väljer att inte gifta sig för himmelrikets skull. Den som kan förstå detta bör ta det till sig.” (Matt. 19:9–12).

Biologin talar ett entydigt språk: två x-kromosomer gör kvinna, med en y-kromosom blir det något som liknar en man. Men vetenskapen vad gäller gener och hormoner stryker under att också könsutvecklingen är ett under. Bibelcitatet ovan är befriande i den meningen att om inte allt ser ut som man förväntat sig är det inte något ’onormalt’, tvärtom ganska realistiskt. Jag undrar hur mycket talet om ett tredje kön hjälper? Tanken om ett tredje kön är kommen ur ett helt annat sammanhang, frågan om språkets betydelse för vår självkänedom. Den frågan vill jag återkomma till i ytterligare två bidrag om Man & kvinna i Kristus – sanning och kunskap, och att tolka och relatera...” JN

Internationellt: Engelska kyrkans oberoende granskare II.

Det är anmärkningsvärt hur väl den Engelska kyrkans samvetsklausul, de fem vägledande principerna 2014, förefaller fungera. Det blir tydligt när man läser den oberoende granskarens nu fem rapporter 2015-2020. Sök på nätadressen: “House of Bishops’ Declaration on the Ministry of Bishops and Priests (Independent Review)”. Den oberoende granskaren tillsattes för att fånga upp situationer som stiftsbiskoparna eventuellt försummar i denna sak.

Endast tre fall av klaganden från kyrkoråd inkomna 2015-2020! De fallen är listade i föregående Sy Info 4/22. Klagomålen kan bara föras fram av kyrkoråd som begärt extra biskops tillsyn i enlighet med biskopsmötets deklaration. Men enskilda kan också skriva till granskaren som bedömer om saken har bäring. Här följer de sex bekymmer (a-f) som också behandlats offentligt under perioden.

a. 13/4 2015 frågade ordförande för Kvinnor och kyrkan (WATCH) om oljevålsignelsegudstjänsterna fortsättningsvis (görs som regel i Stilla veckan) kunde anses bekräfta de fem vägledande principerna. Går den akten går ihop med allas skyldighet att respektera besluten och talet om ömsesidig blomstring? Anglo-katolska (högkyrkliga) biskopar ombeds särskilt leda oljevålsignelsegudstjänsten.

Granskarens svarade att han inte fann något i de gudstjänsterna som stred mot deklarationen. Men i sammanfattningen av rapporten lyfte dock granskaren frågan hur den Engelska kyrkans enhet vad gäller både jurisdiktion och mission, hur den enheten kunde komma till uttryck offentligt? Han påpekade att det är ett ansvar för de lokala stiftsbiskoparna, utifrån lokala förutsättningar. Ordföranden för WATCH lyfte också behovet av ett forum för att dryfta sakerna konkret. Granskaren samlade representanter för WATCH, anglo-katolikerna och de konservativa lågkyrkliga/ karismatikerna. Även där pekade man på behovet att mötas på det lokala stiftsplanet. Biskopen i Sheffieldts stift visade på exempel.

b. 10/4 2015 frågade anglo-katolikernas ordförande (Forward in Faith) angående All Saints församling i Cheltenham, i Gloucesters stift, beläget söder om gränsen mot Wales. Det är en församling i ett flerförsamlingspastorat där två kvinnliga präster hade anställts trots att ett av församlingarnas kyrkoråd hade bett om stöd av biskopsmötets deklARATION. Stiftsbiskopen (som ännu inte var tillsatt utan en annan vikarierade) hade missat denna församling. Den senare nytillträdde kvinnliga stiftsbiskopen ordnade att församlingen fick en anglo-katolsk extra/suffraganbiskop som sin.

c. 27/3 2017 skrev båda *ärkebiskoparna* (obs) till den oberoende granskaren. När ny stiftsbiskop skulle utses i Sheffield's stift hade valet fallit på en av de anglo-katolska biskoparna. Motreaktionen blev så kraftig att vederbörande klev av och annan stiftsbiskop tillsattes. Deklarationens tanke hade kommit till korta. Granskaren avslutade sin rapport med fyra rekommendationer till ärkebiskoparna:

1. Att biskopsmötet tillsätter en kommission med balanserad sammansättning för att granska vad som skett, visa på goda exempel i stiftet och tillsätta resurser för att hjälpa stift, motsvarande kontrakt, församlingar och teologiska utbildningsinstitut, att gå vidare med saken.

2. Att granskarens rapport läses tillsammans med den Engelska utnämningsskommitténs rapport, ledd av professor. Frågorna ska även beröra hur krav på konfidentialitet i nomineringsprocessen kan lättas upp för att förekomma risken för kontrovers vid nominering.

3. Granskaren rekommenderar biskopsmötet att konsultera "Tro- och kyrkoordningskommissionen" för att utröna de pastoralteologiska utmaningarna i deklARATIONEN 2014, i praktiken. Vad skulle det ha betytt att få en icke-vigande (av kvinnor) stiftsbiskop respektive att ha en stiftsbiskop (kvinna) vars ämbetshandlingar somliga ämbetsbärare och andra i stiftet inte erkänner? (En sammanfattning av den rapporten i kommande Sy Info.)

4. Granskaren rekommenderar att generalsekreteraren på nationell nivå, med kollegor och de berörda i Sheffield's och Blackburn's stift (där den nominerade var extra/suffraganbiskop) utvärderar det inträffade för att undvika en sådan skandal i framtiden.

d. 21/12 2017 anmäldes ett bekymmer av en kyrkorådsledamot i Chichester's stift, södra England, vars kyrkoråd inte hade frågat efter deklARATIONEN utan tvärtom tidigare haft kvinnlig präst under en längre tid. Den nu utnämnde församlingsprästen var inte villig att låta kvinnlig präst tjänstgöra i församlingen. Granskaren menade att denna fråga inte var ett ärende för honom i legal mening. Prästen hade samma rätt och skyldighet som alla andra präster i samma situation när det gällde frågan vem som skulle tjänstgöra i församlingen. Granskaren menade att ärendet indirekt gällde frågan om kyrkorådets ansvar och rätt att på förhand ta ställning till om de ville ha en sådan präst. Granskaren låter brevskrivaren veta att han för ärendet vidare som en pastoral fråga att behandlas i den Implementerings- och Dialoggrupp som blev följden av Sheffield-skandalen. Granskaren känner sig själv obekvämt med att bli en advokat bara för ena sidan. Han frågar om det var avsikten med deklARATIONEN.

e. 5/11 2018 frågar en gudstjänstfirare om inte Wakefield's katedral, med hänsyn till deklARATIONEN, kunde annonsera vilka som ledde mässorna. Granskaren svarade att biskopsmötets deklARATION inte

påbjöd någon särskild sådan ordning. Det var kyrkorådets beslut. Domprosten beslöt att ordningen skulle bestå men att regelbundna gudstjänstfirare kunde få del av tjänstgöringsschemat på förhand.

f. I december 2020 ville en vaktmästare klaga över att stiftsbiskop och andra ansvariga försökte övertala kyrkoråd att inte be om att få deklARATIONENS stöd. Man ville istället ordna informella lokala överenskommelser. Även om kyrkorådet nu hade fattat sitt beslut var kyrkvaktmästaren olycklig över trycket man ställts inför och hon oroade sig över hur deklARATIONEN skulle implementeras. Granskaren påpekar i sitt svar att denna klagan, som han ska ta upp, egentligen berör klaganden som kyrkorådet har att fatta beslut om. Granskaren vill och ska inte ge kommentarer i enskilda ärenden.

Sedan februari 2018 tjänstgör den andre oberoende granskaren, sir William Fittall. Sir William stryker i februari 2021 under att ingen av de fem vägledande principerna ska favoriseras utan alla ska läsas i ljuset av de övriga (principerna finns bl.a. i föregående Sy Info). JN.

Lokalt nedslag: Några reflektioner efter besök i anglikanska församlingar hösten 2022.

Ett besök i andra miljöer ger ofta ett perspektiv på ens egen hemmiljö. Vi ser liksom vår egen situation delvis med andras ögon. I belysning ser vi vad som är viktigt i våra egna liv. Många av oss brottas med vad som ska ske med vår svenska kyrka. Hur ska framtiden bli? För egen del känner jag nästan fysiskt hur eländigt det är att se vår kyrka brytas ner. Det stora problemet är att vårt folk inte får del av alla de andliga skatter som vår kyrka är bärare av.

Vi är en luthersk kyrka och det gör att vi bär med oss ett arv, som vi kanske ofta glömmer. Det vi möter i t.ex. England utmanar oss på flera områden. Vi möter det anglo-katolska [högkyrkliga], men även det lågkyrkliga. Det lågkyrkliga, eller evangelikala [ung frikyrkliga], rymmer i sig flera olika strömmar. Ibland kan man slås av det reformerta inslaget.

Samtidigt finns där reformatoriska strömmar som vi kan ta till oss. I höstas besökte jag, tillsammans med en svenskkyrklig församling, ett antal församlingar i anglikanska kyrkan. Låt mig ge två olika bilder för vidare reflektion.

St James's Church Sussex Gardens: Kom!

Vi besökte dels *St James Church* som ligger nära Paddington i London. Den har ett högkyrkligt arv och inspirerar på flera plan. De präglas av att vara församling mitt i London. Båda prästerna bor i församlingen. Låt mig lyfta fram några drag.

1. *Nådemedelskristendom*. Det är något stort som vi delar i vårt lutherska och allmänkyrkliga arv. I centrum är gudstjänsten, Ordet och mässan. Där finns en god förkunnelse av klassisk kristen tro. Församlingen är välbesökt och består av människor från många olika länder. Det finns en trygghet i att nådemedlen får stå i centrum. De firar mässa varje dag. De har en tydlig inriktning på att förmedla

undervisning till familjer, bl.a. genom söndagsskola och familjemässa. Pandemin har påverkat deras arbete, men fortfarande arbetar man med att stärka föräldrar och barn i deras tro. Framtidsvägen ligger i att hålla fast vid de kraftkällor som burit kyrkan sedan urkyrkans tid.

2. *Lokal folkkyrka.* Församlingen är ganska liten där intill Paddington Station. Båda prästerna bor i församlingen. Komminister Owen berättade att han går prästklädd när han besöker den lokala grundskolan, äter lunch på puben o.s.v. Det gör att han och hans kyrkoherde är välkända i grannskapet. Just denna lokala närvaro är en stark gren. Det är överförbart på oss. Vår starkaste gren är den lokala närvaron. Tyvärr har kyrkan i vårt land valt att på många orter välja bort detta, men vem vill välja bort sin bästa gren? I församlingen har man även en sjuksyster som fungerar som distriktssköterska. Det finns ett mycket gott samarbete med kommunen. Församlingen är ju, som många anglikanska församlingar, kopplade till en grundskola. Sammantalet bidrar detta till en lokal förankring som i praktiken blir en folkets kyrka. I en del av fotbollsmatcherna i Premiere League sjunger man om spelare som varit med i klubben sedan barnsben; ”He’s one of our own”. Här finns en hemlighet som har sina rötter i Jesu människoblivande. Han blev en av oss!

3. *Anställda.* I motsats till den svenska situationen får mycket arbete göras genom frivilliga. Man har en deltidsanställd för att arbeta med barn- och familjekontakter, två präster och en sjuksköterska. Den sistnämnda finansieras externt. Den stora katedralen inrymmer alltså hjälp för såväl kropp och själ.

4. *Finansiering* är ett svårt kapitel. En del pengar får man in genom basarer, givande, konserter och även genom ett samarbete med Warner Brothers för filminspelningar i kyrkan och dess närhet. Här finns en stark utmaning för oss, som ser ett krympande ekonomiskt utrymme, inför framtiden.

Församlingen bärs alltså av ett väldigt starkt nådemedelstänkande och av att vara församling i den lokala miljön. Vi kan säga att den har en lokalt bejakad KOM-struktur.

All Soul’s Church Langham Place: Gå!

Ett besök i de mer lågkyrkliga miljöerna ger andra perspektiv. Den kännetecknas av den starka betoningen på Ordet, korset och missionen. Mässan firas inte varje söndag, och då ofta med en något, enligt min ringa mening, påver liturgi. Å andra sidan har vi en hel del att lära av dessa församlingar.

Betoningen på Ordet. Deras styrka är utan tvekan deras bibelarbete. I *All Soul’s Church Langham Place*, finns en medveten satsning på att gå igenom Bibeln. Vid högtiderna följer man traditionella texter, men annars arbetar man med det som kallas *Bible Exposition*. Det betyder att man kontinuerligt predikar över hela bibelböcker. Vid vårt besök i All Soul’s fick vi höra en alldeles utmärkt predikan över 1 Sam. 25 om Abigail som en Kristusförebild. Vem av oss har tidigare hört en predikan över denna text? Fördelen med det är att människor blir bevandrade i den heliga Skrift. Man använder sig i sitt

evangelisationsarbete av *Christianity Explored* som låter Markusevangeliet utmana den icke-troende att fundera över Jesu person och liv.

2. *Socialt arbete*. I All Soul's mötte vi även ett imponerande socialt arbete bland uteliggare. Man går runt på morgnarna, ber morgonbön och ger frukost. En del kan man härbärgera under en tid. Vid morgonbönen använder man en växelläsning av Psaltaren, en förkortad version av Laudes. Alphaförsamlingen, Holy Trinity Brompton, tillhör en annan evangelikal gren med en starkare betoning av den karismatiska väckelsen. Ändå frapperas man över att även de har ett starkt socialt arbete bland uteliggare, fattiga, frånskilda m.fl.

3. *Korset i centrum*. Det genomgående draget är betoningen av korsets betydelse. Jesu försoningsdöd är central inte minst i en sådan församling som *All Soul's*. Jämfört med den evangelikala rörelsen för hundra år sedan finns en starkare betoning även på skapelseteologin. Den bärande delen, den mest betonade, handlar om att predika om Kristi kors och uppståndelse, inklusive Gamla testamentet som förebild och typologi.

4. *Gemenskapen*. Såväl i högkyrkliga som i lågkyrkliga församlingar finns även en betoning på gemenskapen. Kanske har de evangelikala en starkare betoning av smågruppsarbete. För många som kommer till London är smågrupperna viktiga. De ger en basgemenskap. All Soul's har en mängd smågrupper på ca 10-12 personer. Det är inget nytt för oss, men det är viktigt att se vilken grundläggande vikt som läggs vid detta och vilken social effekt det har i en storstad.

5. *Missionen är oerhört starkt betonad* i de mer lågkyrkliga församlingarna. Här finns utåtriktade samlingar samt en förkunnelse om vikten av att vara ett vardagsvittne. Vid en samling som vi deltog i var grundfrågan om förkunnelsen på söndagen förmedlar hjälp till min vardag 24 timmar senare. Hjälper predikan oss att vara kristna i våra arbeten och de relationer vi står i vardagen?

Kanske kan man summera den mer lågkyrkliga delen med att säga att de mer präglas av en GÅ-struktur i när- och i vardagsmiljön. Viktigt för dem är att betona att det handlar om att bli vän, sträva efter att bidra med goda initiativ i hem och arbete. Styrkan är deras arbete med Bibeldordet och tron på att Guds Ord skapar tro och liv. Kristus kommer till oss i Ordet, som Luther säger. Den lutherska hållningen ger rum för mysteriet, vilket även visar sig i Luthers sätt att resonera kring nattvarden och predestinationen. Det är i Kristus Gud får ett ansikte. Där möter han oss och kallar oss vid namn.

Sammanfattningsvis kan man säga att vi både får en utmaning att bevara och förstärka den nådemedelskristendom som vi bär med oss. I denna finns en inbjudan. KOM allt är redo.

Utmaningen från de evangelikala delarna av anglikanska kyrkan är tron på Ordets kraft och nöden för att nå människor med evangelium. Där finns en GÅ struktur som vi behöver ta vara på.

Så låt oss be om att få hålla fast vid och växa i de perspektiv som redan var brinnande i urkyrkan och som vi ser uttryckt i Apg. 2:42 ff.

Göran Landgren, Örby

Lär känna engelska församlingar och danska menigheter!

Två kyrkor i London, låt dig utmanas av Landgrens reflektion!

* **St James's Church, metrostation 'Lancaster Gate' Kensington.**

<https://stjamespaddington.org.uk/>

* **All Soul's Church, söder om metrostation 'Regents park'.**

<https://www.allsouls.org/>

* **Några danska menigheter inom ramen för frihetsordningarna:**

<https://luthersk-netvaerk.dk/menighedsnetvaerk/medlemmer/>

'Tron är en levande och djärv förtröstan på Guds nåd': Martin Luthers kamp mot ovisshetens monster.

Nedan följer baksidestext till boken med samma titel. Boken är skriven av doc Leif Eriksson, Vasa, kostar 35 euro och kan beställas direkt: leif.erikson@slef.fi

”Martin Luther (1483–1546) har gått till historien som en frimodig troshjälte som vågade utmana den mäktiga romersk-katolska kyrkan och som försvarade sina skrifter inför kejsar Karl V i Worms. Men under sina klosterår var Martin osäker och olycklig i sin tro. Han uppfattade Kristus som en sträng domare och sökte efter en nådig Gud. Det värsta av allt var att han trodde sig vara förutbestämd till helvetet.

Men Gud förbarmade sig över honom. När han studerade Romarbrevet 1:16 insåg han att ”Guds rättfärdighet” är något som Kristus har vunnit och som han fick ta emot i tro. Nu öppnades paradiset port för honom och han läste Bibeln med nya ögon – trons ögon. Ny förbyttes ovissheten om frälsningen i visshet och glädje och Luther kom att ägna resten av sitt liv att undervisa och predika om Jesus Kristus som är syndares frälsare.

I boken analyserar docent Leif Erikson Luthers viktigaste skrifter och finner att reformatorn fokuserar på Guds objektiva handlande i historien för oss människor i Jesus Kristus. Men det objektiva behöver också bli personligt. För att den enskilda människan skulle få del av Kristus och hans frälsningsverk undervisade Luther mycket var och hur det här sker, nämligen genom Guds ord, i dopet, nattvarden och bikten där den helige Ande delar ut Guds gåvor.

Luther var en god självavårdare som hade stor nytta av sin egen andliga kamp för visshet. Därför kan boken läsas både som en lärobok i dogmatik och som en bok i god kristen självavård.”

Vettiga gudstjänster? Kontaktpersoner I Själens Nöd:

Hjälp att hitta präst för mässa i närområdet, bikt m.m., medlemmar på rimligt avstånd - kontakta någon av nedanstående:

Skåne/Blekinge: Lena A Artman 070 969 28 87

Malmö: sr Gerd Svensson 070 874 39 94

Kronobergs och Kalmar län: Christian Braw 0478 500 22

Jönköpings län: Mattias Fjellander 0371 173 19

Borås: Hanna Lindholm 070 881 01 39

Göteborg: Marie Persson 070 682 41 22

Bohuslän: Carl-Henrik Karlsson 073 773 89 74

Vadsbo kontrakt: Anders Ahlenius 0506 530 80
Östra Östergötland: Kurt Enström 070 533 45 48
Södermanland: Göran Hallberg 0151 303 04 (tidiga mornar)
Södertörn: Stellan Bengtsson 070 648 52 08
Västeråstrakterna: Anna-Karin Andersson 021 14 68 81
Norra Värmlands kontrakt: Stig Löwenspets 070 606 41 01
Dalarna: Bo Zetterlund 070 330 79 87
Hälsingland: Ulf Allenbäck 070 776 54 84
Mellersta Norrland: Gunvor Vennberg 073 824 01 16
Norra Norrland: Mats Rondahl 070 311 83 71

Glöm inte möjligheten till Bibelstudium på distans.

Christian och Karin Braw tar emot anmälan på tel 0478-500 22. Du får ett studiebreiv. Du ringer på angiven tid till gemensamt telefonnummer och inbjuds vara med genom att knappa in den kod du fått. Mer info per mail info@synoden.se.

Synodrådet 2022-2023 (20220326).

Ordf. Jonas Nilsson (2023), Hjälmseryd, Ängshuset, 576 94 Stockaryd, 072 931 83 42, nilsson.bja@gmail.com, v.ordf. Lars Gustafsson (2023) Träslövsläge. Ordinarie: Göran Hallberg (2023) Vingåker, John G Ogenholt (2023) Katrineholm, Boris Pahlm (2025) Stockaryd, Gunvor Vennberg (2024) Mölndal/Vännäs, Göran Gerdås (2024) Nässjö.

Synodens Tankesmedjas tf debattred och ansvarig utgivare är v.ordf. Bidrag/responser till synodenstankesmedja@synoden.se

Valberedningen: Sammankallande Lena Artman, Ulf Allenbäck (kontaktpersoner), Ann Lång och Håkan Sunnliden. De nås lättast via info@synoden.se

Önskar du förbön för dig, din eller er församling, bibelstudie-/gudstjänst-gemenskap, ring prästen Göran Hallberg 0151 303 04 (tidiga mornar).

- Vi ber, i bön om den Helige Ande efter Bibelns Ord på Svenska kyrkans bekännelses grund, att Herren ville befria, bevara och förnya Svenska kyrkan som en levande och missionerande kristen kyrka som söker den enhet Herren bad om. I Jesu Namn Amen.

Glöm inte möjligheten till Bibelstudium på distans.

Christian och Karin Braw tar emot anmälan på tel 0478-500 22. Du får ett studiebreiv. Du ringer på angiven tid till gemensamt telefonnummer och inbjuds vara med genom att knappa in den kod du fått. Mer info per mail info@synoden.se.